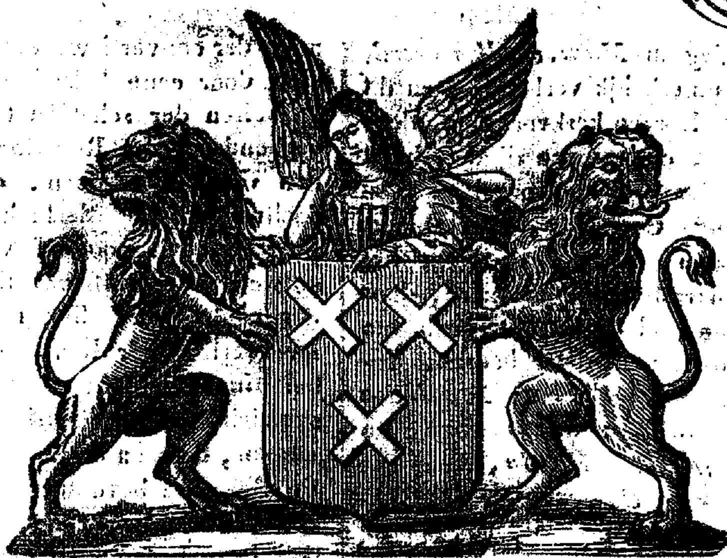
No. 117. 1843.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk
NIEUWS- BLAD.
DONDERDAG 28 SEPTEMBER.

FRANKRIJK.

Parijs, den 25sten September.

De Nederlandsche gezant, de baron *Fagel*, heeft in een bijzonder gehoor aan den Koning de notificatie-brieven van de geboorte eens Nederlandschen Prinsen, zoon van HH. KK. HH. den Prins en de Prinses *van Oranje*, overhandigd.

— De heer *Olozaga* is werkelijk eergisteren avond in deze hoofdstad aangekomen. Men zegt steeds, dat hij met eene belangrijke zending betrekkelijk de spaansche zaken belast is.

— De beruchte *Vidocq* heeft van den prefect van policie het bevel bekomen, de hoofdstad binnen acht dagen te verlaten, op grond dat hij geene rehabilitatie heeft bekomen, ter zake eener veroordeeling wegens valschheid in geschriften. *Vidocq* heeft te kennen gegeven, dat hij aan dit bevel niet wilde gehoorzamen en eene dagvaarding zou afwachten.

— De gewezen president van Haïti, *Boyer*, is in deze hoofdstad aangekomen, en heeft eergisteren een gehoor bij den Koning op St. Cloud gehad.

— De hertog *van Nemours* heeft den 22sten het legerkamp nabij Lyon bezocht, alwaar de troepen krijgsoefeningen hebben gehouden en vervolgens voor den Prins gedefileerd. Den volgenden dag hebben de Prins en de Prinses te Lyon doorgebragt, en er onder anderen de voornaamste hospitalen bezocht.

— Ten gevolge der voorgeslagen veranderingen in de diplomatieke functien, zal, zegt men, de graaf *de Salvandy* den markies van *Dalmatie* te Turijn vervangen, deze naar Berlijn overgeplaatst worden, en de graaf *de Bresson* zich als ambassadeur naar Madrid begeven.

— Een voornaam opticus alhier, die echter niet genoemd wordt, is, zegt men, thans voor den Keizer van Rusland bezig met de vervaardiging van eenen telescoop, die de voorwerpen achtduizend vijfhonderd malen vergrooten en dus de beroemde telescoop van *Herschell* beduidend in sterkte overtreffen zal.

— De volgende telegraphische depêches zijn gisteren bekend gemaakt:

» *Bayonne, den 23sten September.*

» Men schrijft uit Madrid, dat de luitenant-generaal *Laureano-Sanz* tot kapitein-generaal van Katalonie benoemd is, in plaats van den generaal *Araoz*, en dat de generaals *Schelly*, *Lara* en *Campuzano* bevel ontvangen hebben, om in dat gewest een commando te gaan op zich nemen."

» *Perpignan, den 23sten September.*

» De gemeenschap met Barcelona is voortdurend afgebroken. De post is niet aangekomen."

Heden zijn er geene telegraphische berigten bekend geworden.

— De tijdingen uit Madrid gaan tot den 17den dezer; zij melden het vertrek van daar van den heer *Olozaga*, nadat deze alvorens uit handen van de koningin de orde van het gulden vlies ontvangen had. Het getal der ridders dezer orde is thans, naar hetgeen te dezer gelegenheid gemeld wordt, zeer gering, als zijnde in het geheel slechts 46. De laatst benoemden in 1842, zijn Prins *Albert* en de Prins *van Oranje*.

De heer *Olozaga* moest den 15den October, wanneer de cortes moeten geopend worden, te Madrid terug zijn, een blijk te meer dat zijne zending geheel van tijdelijken aard is. Wat de verkiezingen aangaat, aanvankelijk vrij gunstig voor de lieden van het tegenwoordig bewind, is de schaal later meer ten voordeele van de oppositie uitgevallen, zoodat bijv. te Madrid van 1832 kiezers er 1024 voor de partij der beweging en slechts 808 voor het bestuur waren; men hoopte dat deze nadeelige kans door eene betere verhouding in de provincien zou opgewogen worden.

De bijzondere berigten uit Barcelona gaan tot den 16den en behelzen geen nader nieuws. Uit de dagbladen dier stad blijkt alleen, hoe groot de verbittering der partijen, en hoe groot vooral de haat tegen den brigadier *Prim* is, die tot nog toe het voorloopig gouvernement spregt getrouw gebleven is. — De *Constitucional* van Barcelona noemt een vijftiental meerendeels echter onbekende kleine plaatsjes op, waar men zich voor de centrale junta verklaard heeft; Girona, Olot, Hostalrich en Figueras zijn daarvan de voornaamste.

— De *Messager* hield gisteren avond de gewigtige tijding uit Toulon van den 23sten, dat een vaartuig, *de Mentor*, aldaar van Athene aangekomen was met het berigt, dat er in den nacht van den 14den op den 15den een opstand in die stad was uitgebroken.

ENGELAND.

LONDEN, den 23sten September.

H. M. met haren gemaal is aan boord van het stoomjagt *the Victoria and Albert* Woensdag avond ten elf ure bij North-Foreland ten anker gekomen, heeft aldaar overnacht en Donderdag morgen de reis naar Woolwich voortgezet, van waar Hoogstdezelven naar Windsor zijn gereden, welk paleis zij des middags ten een ure bereikten. In den namiddag van dien dag zijn ook de beide jonge Prinsessen van Brighton te Windsor aangekomen, terwijl de jonge Prins *van Wallis* nog eenigen tijd te Brighton zal vertoeven.

De minister *Aberdeen* is reeds eergisteren morgen in deze hoofdstad gearriveerd, en heeft kort daarna conferentiën met de Russische en Pruisische Ministers gehouden.

— Prins *Albert*, tot hiertoe kapitein-generaal en kolonel der artillerie, is door H. M. tot den rang van veldmaarschalk verheven, in de plaats van wijlen den Hertog *van Sussex*.

— Sommigen willen weten, dat de uitnoodiging van den Lord Maire aan *Espartero* tot den maaltijd, die aanstaanden Dingsdag op het stadhuis gehouden wordt, zich niet tot de voornaamste Spanjaarden in zijn gevolg uitstrekt. Intusschen heeft een der sheriffs van Londen zijn voornemen publiek gemaakt om dat gebouw te verlaten, bijaldien hij den generaal *Nogueras* aldaar bij die gelegenheid mogt aantreffen.

— Velen houden zich meer en meer overtuigd, dat de heer *H. Lytton Bulwer* niet als eerste gezantschapssecretaris naar Parijs terugkeeren, maar als minister-plenipotentiaris naar Madrid vertrekken zal, ter vervanging van den heer *Aston*, welke laatstgenoemde diplomaat zich thans in Frankrijk bevindt en eerstdaags hier verwacht wordt.

— Volgens den *Times* zullen de graafschappen Carmarthen en Cardigan, in Zuid-Wallis, eerlang onder de martiale wet gesteld worden, ten gevolge van de toenemende woelingen der Rebeccaiten. Andere bladen beweren echter voortdurend, dat genoemd dagblad zijne verontrustende berigten wegens den staat van dat gewest ten sterkste overdrijft.

— Z. K. H. prins *Alexander* der Nederlanden, die een geruimen tijd op het jagtslot van den hertog van *Leeds* in Schotland had doorgebragt, is daarna door den hertog van *Richmond* op Gordoncastle ontvangen, waar een groot bal ter zijner eere is gegeven, en bevindt zich thans op Alnwickcastle, als gast van den hertog van *Northumberland*. De Prins betoont zich uiterst voldaan over de in Schotland gesmaakte genoegens en ondervonden gastvrijheid. Dezelve zal hij eerst in de volgende week naar Londen wederkeeren.

— Uit Rio Janeiro schrijft men, dat de finantiële toestand van Brazilië steeds zorgelijk bleef. De keizer had edelmoedig een vierde gedeelte van zijn inkomen dit jaar aan de openbare schatkist geschonken, in de hoop dat dit voorbeeld bij de kamers en de aanzienlijke staatsambtenaren navolging zou vinden. — Er werden in de hoofdstad vele toebereidselen voor de ontvangst der keizerin gemaakt, zijnde het volk met deze huwelijksverbindtenis zeer ingenomen.

— Ter beurze waren gisteren genoteerd: 3 pCt. gecons. 95¼; Nederl. 2½ pCt. 53½; 5 pCt. 101½; Spanje 19⅝; Port. 43½; Braz. 76; Mexiko 33¾ 34.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 27sten September.

De beminnaars der toonkunst alhier bragten ll. Maandag eenen genotvollen avond door. Het orgel in de Groote Kerk, dat sinds jaren in eenen beklagelijken toestand verkeerde, werd in den loop

van dezen zomer, door de heeren *Stulting* en *Maarschalkerweerd*, orgelmakers te Utrecht, hersteld en aanmerkelijk verbeterd; en dit werk nu afgeloopen, en op verzoek van Heeren kerkvoogden, door den heer *B. Tours*, organist te Rotterdam, opgenomen zijnde, heeft deze de welwillendheid gehad, op het aldus herstelde orgel, geheel ten behoeve der Nederduitsche Hervormde Gemeente, een concert te geven. Aanzienlijk was de opgekomen schaar, en groot het genoegen dat men smaakte, toen de voortreffelijke kunstenaar, door eene afwisseling van welgekozene stukken, al de kracht, zoo van zijn alom geroemd talent, als van het instrument deed hooren. Inzonderheid droegen een *Adagio*, met zachte geluiden; *Praeludia met fuga*, op twee thema's uit het Oratorium: *Jezus dood*; en een *Recitatief en koor*, uit de *Schepping van Haydn*, de hooge goedkeuring van kenners weg; terwijl men algemeen de juistheid en vlugheid van spel bewonderde, en tevens hulde deed aan de kunde van hem, die het naauwelijks bruikbaar, en daardoor miskende orgel, voor zoodanig spel vatbaar hebben gemaakt.

— Men verneemt dat door het alhier ter stede gevestigde Departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen eene algemeene volks-zangschool wordt opgerigt onder Directie van de Heeren Mr. *H. L. Maarschalk*, *G. G. van der Hoeven* en *J. Schouman*, terwijl de taak van onderwijzer is opgedragen aan den Heer *H. Umland*. — Het Departement zal de noodige jaarlijksche uitgaven garanderen doch zal tot tegemoetkoming voor ieder leerling worden betaald zeven gulden en vijftig cents per jaar; de Leden der Maatschappij echter betalen slechts vijf gulden per jaar, en de minvermogende kinderen zullen gratis onderwijs ontvangen. — De strekking van het onderwijs zal zijn de zangkunst te verbeteren en den lust tot dezelve op te wekken, zoo dat de practische oefeningen zich zullen bepalen tot het zingen van eenvoudige melodiën, Choralen en zoo mogelijk vierstemmig. Als leerlingen worden toegelaten alle kinderen van beide kunne van acht tot zestien jaren, welke van hunne geschiktheid tot den zang aan de Directie zullen doen blijken, waartoe de ouders zich schriftelijk aan een der Heeren Directeuren zullen wenden, met opgave der namen, ouderdom, geslacht en woonplaats der kinderen, welke zij willen aangenomen zien. De leerlingen zullen naar gelang hunner kundigheden in klassen verdeeld zijn, en zal aan elke klasse minstens tweemalen per week één uur onderwijs worden gegeven provisioneel des Woensdags en Zaturdags van 12 tot 2 uren, ten huize van den Heer *H. Umland* in de Halstraat.

Door deze inrigting vermeent men te voldoen aan eene werkelijk bestaande behoefte en aan het verlangen van velen, en men durft zich dan ook vleijen met eene volle medewerking van ouders en voogden, terwijl Heeren Directeuren bereid zijn alle nadere informatiën te geven.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Maandag is ontvangen eene koninklijke boodschap, waarbij kennis gegeven wordt, dat de aanhangige voordragten van wet, nopens de successie en de belasting op de inkomsten, worden ingetrokken en als vervallen moeten worden beschouwd. — Aangenomen voor kennisgeving.

Nog is ontvangen eene missive van Zijne Exc. den Minister van Justitie, tijdelijk belast met het beheer van het departement van finantiën, waarbij mededeeling gedaan wordt van eenige wijzigingen in de voordragt van wet betrekkelijk de middelen. — Aangenomen voor kennisgeving.

De wijziging bestaat hierin, dat er zal worden geheven eene algemeene belasting op de inkomsten, nader bij de wet te regelen, en waarvan het geraamd bedrag beloopt *f* 5,250,000. Daarenboven worden de 16 opcenten op de grondbelasting voor het Rijk hersteld, ten bedrage van *f* 1,319,200, hetwelk dus eene gezamentlijke vermeerdering van *f* 6,569,200, beloopt, en de begrooting van ontvangsten die der uitgaven met *f* 5,254 zou doen overtreffen.

De Commissie, welke benoemd is tot het onderzoeken van het verzoekschrift van den heer *Alpherts*, te Culemborg, heeft, bij monde van den heer *van Nes*, haar verslag uitgebragt. De meerderheid der Commissie heeft voorgesteld, dat verzoekschrift ter griffie neder te leggen. Na langdurige discussiën is besloten, bij eene meerderheid van 35 tegen 16 stemmen, tot het dadelijk overgaan tot beraadslaging over het gemelde rapport. Vervolgens is, na nieuwe beraadslagingen, het voorstel van de meerderheid der Commissie verworpen met eene meerderheid van 44 tegen 8 stemmen, zoodat men, ten aanzien van dit verzoekschrift, overgegaan is tot de orde van den dag.

Daarna is, zonder beraadslaging, met algemeene stemmen aangenomen het ontwerp van adres van gelukwensching aan den Koning, wegens de gelukkige bevalling van H. K. H. de Prinses van Oranje.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn de beraadslagingen geopend over de ontwerpen der staatsbegrooting voor de jaren 1844 en 1845.

Z. Exc. de Minister van Justitie, *ad interim* belast met het beheer van het Departement van Finantiën, heeft die beraadslagingen geopend met eene rede, waarin Z. Exc. het gewigt van het oogenblik en het standpunt der Regering en van hem, Minister, schetste. Hij herinnerde, wat er sedert Mei jl. was voorgevallen; dat, na de afstemming der conversiewet een ander Minister opgetreden is, die trachtte, om, door eene belasting op een gedeelte van het inkomen, in de behoeften der schatkist te voorzien. Hoezeer de bezwaren, daaraan verbonden, der Regering niet ontsnapt waren, besloot zij deswege een voorstel te doen, doch de Kamer het gedane voorstel minder doeltreffend geoordeeld hebbende, deed zich eene eventuele verwerping van het voorstel vooruitzien, zoo dat de behandeling van dit ontwerp een nutteloos tijdverlies zou zijn geweest. Bij het verslag der centrale afdeeling nopens dit onderwerp, werd door de groote meerderheid der Kamer een ander middel, namelijk eene algemeene belasting op de inkomsten, aan de hand gegeven. De nieuwe minister zag zich door de afkeuring van zijn voorstel genoodzaakt, zijn ontslag te nemen, hetgeen de Koning zich verpligt achtte ten slotte in te willigen. De Regering bevond zich nu in het alternatief of, om in strijd met art. 123 der Grondwet, met de nieuwe inkomstenbelasting ook de begrooting in te trekken en den onzekeren stand van zaken te doen voortduren, of in het beheer van het departement van finantiën op eene wijs te voorzien, welke het der Regering mogelijk maakte, den zoo heilloozen staat van onzekerheid te doen ophouden. Bij den op handen zijnden tijd der beraadslagingen over de begrooting deden zich daarbij allerlei moeijelijkheden op. Intusschen konden of mogten die beraadslagingen niet uitgesteld worden. In dien stand van zaken vestigde 's Konings keuze zich op Z. Exc., als tijdelijken Minister. Z. Exc. ontveinsde zich de moeijelijkheid der zaak niet, doch werd vooral bemoedigd door de waardering van den stand van het oogenblik en door de beschouwing van de gevaren, waaraan een voortdurende staat van onzekerheid het crediet en de instellingen van het Vaderland bloot zou stellen. Bovendien werd Z. Exc. door de eerlijkheid der bedoelingen van het hart, dat warm voor Koning en Vaderland slaat, gerustgesteld.

Z. Exc. gaat daarop na wat er gebeurd is. Hij meende de geruststellende verzekering te mogen vinden, dat er omtrent de algemeene belasting op de inkomsten, als middel om in de behoeften van de schatkist te voorzien, tusschen de Regering en de Kamer eenstemmigheid bestond. Ook Z. Exc. gaf aan dat middel de voorkeur, mits het voor eenen bepaalden tijd werd uitgeschreven, met het redelijk vooruitzigt, dat het, in verband met andere voor de Natie minder drukkende finantiële maatregelen, na het verstrijken van dien termijn zou ophouden noodig te wezen. Er bestond alzoo geene reden, welke hem belette den Koning in overweging te geven, het brengen van de noodige veranderingen in de wet op de middelen. De geëerbiedigde Koning vereenigde zich niet alleen met dat voorstel, maar magtigde hem reeds nu de verzekering te geven, dat Hij ook in deze zich aan het hoofd van zijn Volk zou plaatsen en met hetzelve de offers brengen, welke de omstandigheden vorderen. Onze Doorluchtige Kroonprins zou den weg volgen, Hoogstdenzelven door het voorbeeld van zijnen Vader gewezen.

Z. Exc. vond zich in de vervulling der hem opgelegde taak versterkt door den door de Kamer geuiten wensch, om eene, hoezeer dan ook eenigzins gewijzigde conversie-wet te zien voordragen; een wensch, welke alleen vervuld kan worden bij heilige naleving der bestaande verbindtenissen en nadat het openbaar crediet gevestigd zal zijn.

Z. Exc. verklaart steeds bezuinigingen te hebben voorgestaan en rusteloos op het spoor van volharding en langzamen vooruitgang voort te gaan, langs hetwelk die alleen kunnen worden verkregen; vooral werd hij echter bemoedigd en versterkt, ten gevolge van den in de Kamer heerschenden geest. De Kamer toch hecht, zoo hij zich niet bedriegt, aan behoudende beginselen; behoud van hetgeen bestaat, zoo wel ten opzigte van onze Staatswet, als ten aanzien van het openbaar crediet. Hij vermeent, dat de meerderheid der Kamer de Staatswet niet voor volmaakt houdt, maar van oordeel is: 1°. dat eene herziening van de Grondwet geene bezuiniging van groot belang zou kunnen voortbrengen; 2°. dat aan geene herziening kan of mag gedacht worden op een tijdstip, waarin voor alles de finantiën geregeld en het evenwigt tusschen uitgaven en ontvangsten hersteld behooren te worden; 3°. dat er bij de Natie geen oogenblik onzekerheid behoort te bestaan, zoo wel omtrent de bedoelingen van de Regering, als omtrent de overtuiging van de Kamer, ten opzigte van deze beide stellingen. Hij houdt zich overtuigd, dat de meerderheid der Kamer niet met woorden, maar met daden bereid zal zijn, de Regering in de vasthouding daarvan te ondersteunen, en dat zij zulk een plegtanker niet zal loslaten ten behoeve van overwegingen van minderen invloed. Wat aangaat het crediet van den Staat, is Z. Exc. van oordeel, dat eene schending van hetzelve niet alleen ongeoorloofd, maar uit meer dan één oogpunt hoogst gevaarlijk zou zijn. Het erkennen en vasthouden in de Kamer van zulke behoudende beginselen, ook omtrent het crediet van den Staat, schonk hem moed en vertrouwen in de toekomst van het dierbare Vaderland.

Nog werd Z. Exc. versterkt door de verklaring der centrale afdeeling, aan het einde van haar verslag, nopens de inkomstenbelasting, gedaan, dat de Kamer spoedig tot eene regeling van 's Rijks finantiële aangelegenheden wenschte te geraken, en dat zij wenschte mede te werken tot het daarstellen der middelen, om het verbroken evenwigt tusschen uitgaven en ontvangsten te herstellen.

Ten slotte wijst de Minister op het belang, dat er in gelegen is, om voor het uiteengaan der vergadering, door eene krachtige wet harerzijds, een einde te maken aan al de onzekerheid, welke ontstaan is omtrent het middel, waardoor het verschil tusschen uitgaven en uitvangsten gedekt zal worden.

Z. Exc. somt daarna de gevolgen op, welke uit eene verschuiving van het ten einde brengen der begrootingswetten zou kunnen voortvloeijen. Aan het gebruik van den eersten termijn der Belgische schuld, een kapitaal van veertig millioenen schats, kan vóór dien tijd niet gedacht worden. De tweede termijn is niet opvorderbaar, dan zes maanden nadat de met het bedrag van den eersten termijn vernietigde effecten zullen kunnen worden vertoond.

Z. Exc. betoogt wijders, dat het geen bezwaar kan opleveren, dat Z. Exc. slechts tijdelijk met het beheer der financiën is belast. Hij is als zoodanig, even als ieder ander minister, verantwoordelijk. De uit te vaardigen wetten verbinden zijnen opvolger. De ambtgenooten, die den tijdelijken minister omringen, deelen bovendien zijne beschouwingen. Na de ontwikkeling van een en ander, zegt Z. Exc., dat hij wenscht mede te werken tot behoud van alles wat behouden moet blijven, en dat hij, tot bevordering van het welzijn van Vorst en volk, alles zal doen, wat zijne zwakke krachten vermogen. En wanneer hij op de gevolgen heeft gewezen, welke hij wenscht vermeden te zien, zal hij, welke ook de uitslag zijner pogingen moge zijn, de op hem rustende pligten vervuld hebben.

Na het houden van de rede door den Minister, zijn de beraadslagingen dadelijk voortgezet, en heeft de heer *van Hoorn van Burgh* het eerst het woord gevoerd. Deze heer schetst de geschiedenis van 's lands geldmiddelen sedert 1815.

Hij onderzoekt waarop nog te bezuinigen zou vallen, of waar men welligt ten deze reeds te ver gegaan is. Vereenvoudiging is een woord, dat in elks mond is; maar waarop zou nog te vereenvoudigen vallen? De spreker schildert het onmogelijke, om op de som, die na de rentebetaling overblijft, meer te besparen. Deze is noodig voor de goede staatshuishouding. Hij voor zich meent, in deze omstandigheden, dat men aan alle onzekerheid een einde behoort te maken en de Regering in staat te stellen, met vaste hand het financieel gebouw te schragen. Daartoe kan de aanneming beter dan de verwerping van de tegenwoordige staatsbegrooting, zijns inziens, leiden. Hij zal aldus tot het eerste besluiten.

De heer *Verwey Mejan* wijst op het zwaarwigtige van den stand der geldmiddelen. Is die nu zóó in tijd van vrede en rust, wat moet er dan gebeuren, wanneer het Europeesch evenwigt werd verbroken, wanneer eens een oorlog uitbrak, als wij eens rampen ondervonden? Niet om effect te maken, zegt de spreker zulks, of om den stand van zaken te donker af te schilderen, maar om aan te prijzen, bijtijds te zorgen, in tijds met vaste hand aan herstel te arbeiden. Want hoe moeijelijk de stand van zaken zij, hij is niet hopeloos. Onze geschiedenis kent wel duisterder oogenblikken, die gelukkig te boven gekomen zijn. De armoede moge bij ons toegenomen zijn, maar het Vaderland heeft nog vele rijke hulpbronnen, is niet verarmd. Alles komt op eene radicale verbetering aan, op de overweging der leuze: *Nu of nooit!*

De tegenwoordige begrooting onderzoekende, betoogt de redenaar dat er geene verbeterde inrigting der staatsrekening bestaat. De tabellen, dezer dagen ontvangen, hebben, oppervlakkig gelezen, eenen goeden indruk gemaakt, doch men kan daarover voor alsnog geen bepaald oordeel uitspreken. Door dezelve heeft men echter nog geene regeling van den achterstand en andere punten, door den spreker opgenoemd. Deze vreest ook, dat de inkomstenbelasting niet genoeg zal renderen; de Kamer moet deswege ook haar regt van onderzoek behouden, en als eens de uitgaven zijn toegestemd, behoort zij de middelen aan te wijzen. In de gegeven omstandigheden, kan hij, hoe ongaarne ook, niet dan tot eene verwerping besluiten, in de stellige hoop, dat de Regering daardoor tot krachtiger vereenvoudiging zal komen.

De heer *van Heloma* beschouwt de voorgedragene staatsbegrooting als te hoog, en meent dat het onraadzaam is, de Natie nieuwe lasten op te leggen. Hij dringt er op aan, dat er andere middelen bij de hand genomen worden, om den staat van 's Rijks geldmiddelen te herstellen. Eene algemeene vereenvoudiging en inkrimping acht hij hoogst noodzakelijk. Hij verlangt de afschaffing van eene noodelooze centralisatie. Zijns bedunkens, is eene herziening der Grondwet onvermijdelijk en dringend noodzakelijk. Hij meent, dat de Regering en de Kamer hare hoogste eer daarin stellen moeten, dat de ingezetenen van Nederland gelukkig en tevreden zijn.

De heer *Borsel van Hogelanden* zal tegen het *eerste* hoofdstuk stemmen, om daardoor het bewijs te leveren, dat hij de behandeling der begrooting op dit oogenblik ontijdig beschouwt. Het aannemen der begrooting op dit oogenblik is onraadzaam, omdat er slechts een tijdelijke Minister voor het beheer der financiën benoemd is, en omdat het voorstel eener algemeene belasting op de inkomsten thans aan de Kamer nog onbekend is. . . . .

De heer *van Nagel* treedt in eenige staatkundige beschouwingen, om te betoogen, dat hij het tegenwoordig oogenblik ongeschikt acht, om tot eene herziening der Grondwet over te gaan. Hij stemt echter tegen de aanhangige voordragten, omdat de middelen, tot bestrijding der uitgaven, nog niet volledig aan de Kamer zijn onderworpen.

De heer *van Dam van Isselt* deelt geenszins de bedenkingen, door vorige sprekers gemaakt, ten aanzien van het ontijdige en onraadzame, om nu reeds tot de vaststelling eener tweejarige staatsbegrooting te besluiten. Hij gelooft, dat men, zonder de staatsmachine te belemmeren, geene verdere bezuinigingen kan invoeren, en oordeelt, dat men daarmede, ten aanzien van sommige hoofdstukken, zoo als dat van oorlog, reeds te ver gegaan is. — Zijns bedunkens, is het evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven verbroken, en dienen er krachtige middelen tot herstel te worden aangewend. Naar zijne meening, breiden de Staten-Generaal tegenwoordig hunne magt uit, terwijl de Regering de hare niet weet te handhaven. Hij doet echter geen verwijt aan de Regering of de Vertegenwoordiging, maar schrijft dezen stand van zaken toe aan den aard onzer Staatsinrigting, ten gevolge waarvan de Ministers tegenover eene onontbindbare Kamer overstaan. Hij dringt ten sterkste aan op eene spoedige herziening der Grondwet, en oordeelt dat, zonder deze herziening, aan het behoud van het Vaderland niet te denken is. Hij vreest, dat zij, die tot de verschuiving van den maatregel aansporen, ontdanks zich zelven, tot onzalige twisten aanleiding geven. Daar de Regering zijne wenschen hieromtrent niet deelt, ziet hij zich genoodzaakt tegen de begrooting te stemmen. — Hij schetst, hoe hij vroeger gevolgen heeft voorspeld, welke zich later maar al te droevig hebben bewaarheid, en durft ook op dien grond aandringen op eene herziening van het Staatsverdrag.

De heer *van Rappard* verklaart zich voor de begrooting. Hij gelooft, dat de meerderheid der Kamer eene algemeene belasting op de inkomsten zal aannemen, waartoe zij zich immers bereid betoond heeft. Eene goedkeuring van de begrootingswet der middelen leidt tot niets anders dan tot de aanneming van het beginsel, terwijl het later aan ieder zal vrijstaan, de billijkheid of regtvaardigheid van het voorstel te onderzoeken. Het sluit ook geenszins uit, dat, wanneer zich andere min bezwarende middelen mogten voordoen, men dezelve kunne aanwenden. Hij geeft zijn leedwezen te kennen wegens de aftreding van een staatsdienaar, die aan de vergadering inlichtingen en mededeelingen gedaan heeft, welke zich door eenvoudigheid, klaarheid en waarheid hebben onderscheiden. Het aanwezen van een tijdelijken minister van financiën levert hem geen bezwaar op, vermits toch, als het ware, ieder minister slechts eene tijdelijke betrekking vervult; daar immers de Kroon het regt heeft hem te ontslaan. Hij beschouwt de aanneming der begrooting noodzakelijk, ten einde zekerheid en vastheid in de financiën te brengen. — Eene herziening der Grondwet, op dit oogenblik, acht hij niet wenschelijk, ja gevaarlijk.

De heer *van Sasse van Ysselt* meent, dat het oogenblik allezins geschikt is, om krachtdadige middelen tot herstel aan te wenden. Eene spoedige herziening der Grondwet is tot dat einde onmisbaar. In het ware belang van den Koning en het Vaderland zal hij tegen de begrooting stemmen, ten einde, vóór dat het te laat zal wezen, tot die herziening worde overgegaan.

Het vervolg der beraadslagingen wordt bepaald op heden ochtend ten 11 uren.

— Bij besluit van den 20sten September jl., n°. 45, heeft Zijne Majesteit,

Gezien het Koninklijk besluit van den 21sten November 1839, n°. 101, houdende indeeling der provincie Noord-Braband in vier administratieve districten; — de benoeming van commissarissen, respectivelijk voor de daarbij nieuw vastgestelde 1ste, 2de en 4de districten, en de bepaling, dat, voor zoo veel het 3de daar te stellen district aangaat, de tot hetzelve behoorende destijds bestaande commissariaten van Helmond en Oirschot, voorloopig aan derzelver toenmalige titularissen zouden verblijven;

En in aanmerking nemende, dat, ten gevolge van het overlijden van J. D. baron *van Tuyll van Serooskerken van Heeze en Leende*, districts-commissaris van Oirschot, de gelegenheid is ontstaan tot definitive daarstelling van, en voorziening in de vervulling van het 3de administratief district in de provincie Noord-Braband,

Goedgevonden en verstaan:

1°. te bepalen, dat het 3de administratief district der provincie Noord-Braband zal zijn zamengesteld uit de navolgende gemeenten, als van: Luyksgestel; Bergeyk; Westerhoven; Riethoven; Borkel en Schaft; Gestel en Blaarthem; Son en Breugel; Waalre; Zeelst; Duizel en Steenzel; Valkenswaard; Eersel; Dommelen; Veldhoven en Mereveldhoven; Aalst; Straten; Strijp; Oerle; Woensel en Eckart; Asten; Budel; Soerendonk; Sterksel en Gastel; Maarheeze, Leende; Heeze; Someren; Lierop; Vlierden; Deurne en Liessel; Bakel en Milheeze; Helmond; Zes gehuchten; Geldrop; Mierlo; Tongelre; Nunen; Gerwen en Nederwetten; Stiphout; Liesbout; Aarle-Rixtel; Beek en Donk; Gemert; Oirschot; Hilvarenbeek; Hooge en Lage Mierde en Hulsel; Reusel; Diessen; Best; Bladel en Netersel; Hoogeloon, Hapert en Casteren; Vessem, Wintelre en Knegsel; Oostel-, Westel- en Middelbeers; Moergestel;

2°. tot districts-commissaris in het derde district der provincie

Noord-Braband, ten einde die functien met den 1sten October eerstkomende te aanvaarden, te benoemen, Mr. *C. F. Wesselman*, thans districts-commissaris van Helmond.

— Bij besluit van 21 September jl., nº. 71, heeft Zijne Majesteit bepaald, dat over den drooggemaakten polder van den Zuidplas zal worden ingesteld een polderbestuur, bestaande uit een dijkgraaf en vier heemraden, mitsgaders een secretaris-penningmeester, welk bestuur met den 1sten Januarij 1844 in functie zal treden, en heeft Zijne Majesteit tot leden van dat bestuur benoemd:

tot dijkgraaf *W. IJzerman*, lid der provinciale Staten van Zuid-Holland;

tot heemraden *E. C. U. van Doorn*, agent van het Domein te Utrecht; *G. van Houweningen*, koopman; *P. Keyzer*, lid der provinciale Staten van Zuid-Holland en burgemeester te Zevenhuizen, en *G. G. Snellen*, particulier.

— Z. Exc. de minister van Staat, *Rochussen*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. bij het hof van Belgie, is gisteren uit de residentie naar Brussel vertrokken, om zijnen post te aanvaarden.

— Men verneemt van goederhand, dat door den heer *Willem van Houten*, te Rotterdam, ruim vier weken geleden, is aangevraagd een octrooi voor eene belangrijke verbetering op de thans bestaande brandspuiten, luchtpompen, enz. en het uitdenken van een oorspronkelijke brandspuit, met drie cilinders. Deze verbetering moet voornamelijk bestaan in het genoegzaam wegnemen der groote wrijving van den zuiger op de wanden der cilinders, waardoor dit werktuig meestal zoo zwaar gaat en aanhoudend ongesteld raakt, en dus in eene andere wijs om den cilinder luchtdigt te sluiten, waardoor het water geregeld opgenomen en zonder eenige verspilling weggedrukt wordt, alsmede in de verandering der luchtbuis, zoodat het water niet dan onder eene bepaalde drukking der lucht uit dezelve stroomt. Volgens het oordeel van deskundigen, zijn door deze uitvinding als bijna zeker de oorzaken weggenomen van de maar al te dikwerf gebrekkige werking der spuiten bij brand, terwijl dezelve met een gering getal manschappen, in vergelijk van voorheen, in werking kunnen gebragt worden, zoo als dezelve nu steeds geregeld zullen werken. Wij hopen, dat eene uitvinding van dit waarachtig belang aan de verwachting zal beantwoorden, en de uitvinder aanmoediging hier te lande moge ondervinden.

— Den 24sten heeft te Zandvoort, bij Haarlem, de eerste bijeenkomst plaats gehad van eene maatschappij tot aanmoediging van de verbetering van het paardenras. Deze maatschappij stelt zich voor, om door het houden van wedloopen en harddraverijen en het uitloven van premiën enz. het paardenras hier te lande te verbeteren. Naar men verneemt hebben Z. M. de Koning en de Prinsen hoogstderzelver ondersteuning aan deze inrigting toegezegd.

— Dagbladen van de Kaap de Goede Hoop, tot den 16 Junij, melden het navolgende: » De aankomst van het Hollandsche vaartuig *de Brazilia*, kapitein *Reus*, van Rotterdam, had te Port-Natal veel opziens verwekt. Als passagiers waren met dien bodem medegekomen een Hollandsche predikant en 15 andere personen, waarbij de supercarga *Smellekamp*, die voornemens waren zich aldaar te vestigen, ... *Oranje-hotel* op te rigten. De majoor *Smith*, die ... heeft dat vaartuig bezocht, den kapitein en den heer *Smellekamp* ... allen omgang met de boeren verboden en ... de *Brazilia* zich moest verwijderen. Na het vertrek ... Umslanga-rivier afgezakt, om het vaartuig aldaar te ontmoeten."

Volgens dezelfde dagbladen, hadden de strooptogten der Kaffers op het gebied der kolonie en de klagten der kolonisten over de gedurige rooverijen, waaraan zij blootgesteld waren, eindelijk het nemen van krachtdadige maatregelen ten gevolge gehad. Zes honderd man geregelde troepen, onder bevel van den kolonel *Somerset*, ondersteund door een goed aantal vrijwilligers en eenige benden bevriende Kaffers, waren met het noodige geschut naar de grenzen getrokken, om het Kaffersche opperhoofd *Tola* te tuchtigen en het weggevoerde vee terug te nemen. Daar deze *Tola* eene vrij aanzienlijke magt onder zijne bevelen had, dacht men dat het tot bloedige botsingen zou komen, terwijl men in de grensdistricten, welke door het oprukken der troepen van verdedigingsmiddelen ontbloot waren, niet zonder vrees was voor nieuwe invallen van de zijde van andere Kafferstammen.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (26 *September*) werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 52⅝, 53 een zest., ⅞; dito 5 pCt. 100 een zest.; Syndic. 4½ pCt. 92¾, 15/16; dito 3½ pCt. 77¼; Handelm. 131⅞, 132; O. Indie 5 pCt. 98¾, dert. zest.; Ardoins 17⅝; ... te Lond. 2½ pCt. 43½, ⅝; Oude Russen 107⅞; dito ... 90¾, negen zest.; Braz. 77 drie achtste, ¼; Mexiko 33, 32 dert. zest.; Pernanen 11¼, ⅝, drie achtste.

PENSIONNAT DE DEMOISELLES,

ÉTABLI DANS L'ANCIENNE SEIGNEURIE D'ABSERBERGHE,

à *VILVORDE*,

sous la Direction de Madame FLASSCHOEN-MICHAUX.

Cette institution compte un grand nombre d'élèves de la Belgique et de pays étrangers. L'instruction y est en effet des plus développées, et embrasse, outre l'étude approfondie des langues, tout ce qui a rapport au commerce, aux sciences naturelles et aux arts d'utilité et d'agrément.

Le prix de la pension est de 400 francs.

Cet établissement est situé rue de Louvain, à cinq minutes de la dernière station du chemin de fer, nord de *Bruxelles*.

Des prospectus sont déposés au bureau de ce Journal.

⁂ TE HUUR om terstond te aanvaarden, op het vrolijkste en beste gedeelte te *Breda*, een ruim en goed gemeubleerd BOVENKWARTIER, voorzien van vier nette Behangen Kamers, Keuken, Zolder, Privaat en verdere Gemakken, benevens een afzonderlijken Kelder. Nadere informatiën bij de Uitgevers dezer.

⁂ Bij C. A. VIEWEG, te *Nijmegen*, is uitgegeven en alom verzonden:

Voorstellen tot doelmatige bezuinigingen in het Nederlandsche leger enz., door een sedert 1814 in hetzelve dienend Soldaat. *f* 0,60.

Behalve bovenstaande Brochure is bij BROESE & COMP. verkrijgbaar:

Bedenkingen en wederleggingen tegen het geschrift van een oud Soldaat, bevattende eenige denkbeelden over eene zuinigere en doelmatigere zamenstelling van het Nederlandsche leger . . . *f* 0,80.

Vlugtige bedenkingen tegen de denkbeelden van een oud Soldaat . . . . *f* 0,80.

Eenige beschouwingen rakende het verband tusschen het leger en onze verdedigings-werken, uit het oogpunt van een eenvoudig, krachtig, steeds gereed en geconcentreerd stelsel van Landsverdediging . . . . *f* 0,55.

J. Graaf VAN DEN BOSCH, Onderzoek naar de beginselen, waaraan de bezuinigingen en hoogere belastingen behooren getoetst te worden, en naar doelmatige middelen, die deze zouden kunnen verzangen . . . . *f* 0,50.

Bedenkingen van een' jong' Soldaat, tegen eenige der denkbeelden van een oud Soldaat, over eene zuiniger en doelmatiger zamenstelling van het Nederlandsche leger . . . . *f* 0,75.

Nadere ontwikkeling van eenige der denkbeelden van een' oud' Soldaat over eene zuiniger en doelmatiger zamenstelling van het Nederlandsche leger. . . . . *f* 0,30.

⁂ De boekhandelaar J. DE LANGE, te *Deventer*, heeft uitgegeven en verkrijgbaar gesteld:

J. H. HALBERTSMA, DE DOOPSGEZINDEN EN HUNNE HERKOMST. Eene ruwe schets, benevens eene Lijkrede op Prof. P. O. C. VORSSELMAN DE HEER, en EENIGE KERKREDENEN van denzelfden Schrijver, gr. 8°. . . . . *f* 3,60.

Mr. B. W. A. E. SLOET TOT OLDHUIS, Levensschets van P. O. C. VORSSELMAN DE HEER, Hoogleeraar in de Wis- en Natuurkunde te *Deventer*. Met Bijlagen van de Hoogleeraren J. F. L. SCHRÖDER, G. J. MULDER, en den Heer S. VAN DELDEN, gr. 8°. (met Portret). . . — 2,40.

P. C. MOLHUIJSEN, Leerredenen over vrije stoffen, gr. 8°. . . . . — 2,80.

... HERMES, Geschiedenis der laatste vijfentwintig jaren. Uit het Hoogduitsch; (Drie Deelen compleet.) Eerste Deel, gr. 8°. . . . . — 3,00.

C. F. BECK, Driestemmige Liederen ten gebruike bij het Zangonderwijs op de Scholen, 1ste Stukje, 4°. . . — 0,50.

W. MASSÉUS, Schrijfvoorbeelden. Eerste Aflevering, N°. 1—24. . . . . — 0,60.

P. J. BAUDET, Aperçu du Système Planétaire, avec un Tableau Synoptique des Principales Particularités de ce Système, dédié à la société de physique de la ville *d'Utrecht*, gr. 8°. . . . . — 10,50.

————— Opleiding tot de kennis der Algebra met beredeneerde oplossingen. Ten dienste der Scholen. Eerste Deel. Derde, verbeterde en vermeerderde druk. Bevattende de vergelijkingen van den eersten graad met eene onbekende, 12°. . . . . — 0,75.

————— Opleiding tot de kennis der Algebra met beredeneerde voorstellen. Ten dienste der Scholen. Tweede Deel. Derde, verbeterde en vermeerderde druk. Bevattende de vergelijkingen van den eersten graad met twee of meer onbekenden, 12°. . . . . — 0,75.

Het derde Deel is ter Perse en zal binnen weinige dagen gereed zijn.

MACBETH, Historisch Treurspel van SHAKESPEARE. Oorspronkelijke Uitgave. Ten gebruike der Gymnasia, met ophelderingen voorzien, door S. SUSAN, Leeraar in de nieuwere Talen en Letterkunde aan het Athenaeum te *Deventer*; gr. 8°. . . . . — 1,10.

W. J. VAN DER VEGT, Kleine Leeslesjes voor eerstbeginnende Lezers, ten dienste der lagere Scholen, 8°. . . — 0,10.

————— Leesoefeningen voor de Jeugd. Een Vervolg op de Kleine Leeslesjes, ten dienste der lagere Scholen, 8°. . . . . — 0,12½.

J. A. HANSEN, Cursus van platte en bolvormige Driehoeksmeting, gr. 8°. . . . . — 1,50.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.